

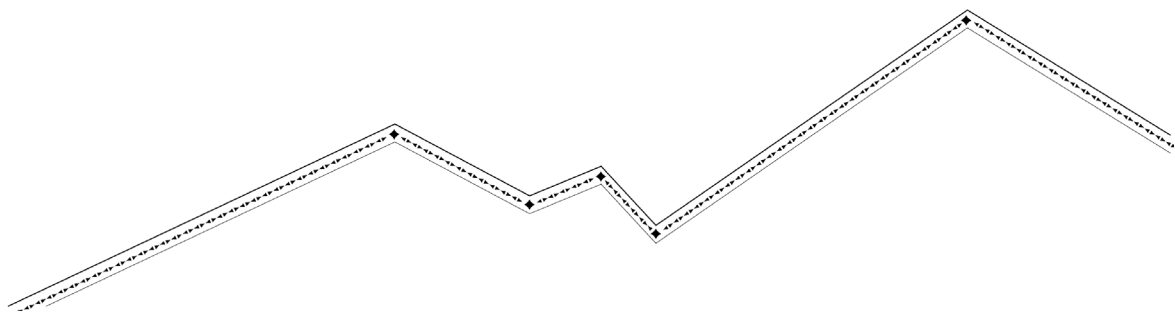

Handlingsprogram för olycksförebyggande och operativt arbete

Enligt Lag (SFS 2003:778) om Skydd mot Olyckor

Räddningstjänsten Sorsele kommun

Från 2022

Antagen av kommunfullmäktige 2022-11-07 § 122

Innehåll

Förkortningar och ordförklaringar	2
1 Inledning.....	3
2 Beskrivning av Sorsele kommun	3
3 Styrning av skydd mot olyckor	4
4 Risker	4
4.1 Övergripande beskrivning	4
4.2 Brand i byggnad	6
4.3 Brand utomhus	6
4.4 Trafikolycka.....	6
4.5 Olycka med farliga ämnen	6
4.6 Naturolycka.....	6
4.7 Drunkning	6
4.8 Nödställd person.....	6
5 Värdering.....	6
6 Mål.....	7
7 Förebyggande förmåga och verksamhet	8
7.1 Tillsyn	8
7.2 Stöd till den enskilde	9
7.3 Rengöring och brandskyddskontroll.....	9
7.4 Övriga förebyggande åtgärder	9
8 Räddningstjänst – förmåga och verksamhet.....	10
8.1 Övergripande	10
8.2 Per olyckstyp.....	13
8.3 Ledning i Räddningstjänsten.....	20
8.4 Samtidiga och omfattande räddningsinsatser	21
8.5 Räddningstjänst under höjd beredskap.....	21
9 Uppföljning, utvärdering och lärande	21
Bilaga A: Dokumentförteckning	22
Bilaga B: Beskrivning av samråd	Fel! Bokmärket är inte definierat.

Diarienummer: 2022/336-012

Fastställt av: 2022-11-07 § 122 av Kommunfullmäktige

Förkortningar och ordförklaringar

LSO	Lag om skydd mot olyckor
LBE	Lag om brandfarliga och explosiva varor
VMA	Viktigt meddelande till allmänheten, gå in och lyssna på radio
Räddningstjänst	Med räddningstjänst menas, enligt 1 kap. 2 § LSO de räddningsinsatser som staten eller kommunen ska svara för vid olyckor eller överhängande fara för olyckor på liv, egendom och miljö.
Räddningsnämnd	Den nämnd som ansvarar för räddningstjänsten. I Sorsele kommun är det samhällsbyggnadsnämnden (SBN).
Räddningschef	Kommunal tjänsteman med lagreglerat kompetenskrav.
Styrkeledare	Brandbefäl som ansvarar för en beredskapsgrupp.
Räddningsledare	Leder räddningstjänstens enheter och är ansvarig för myndighetsutövning i samband med en räddningsinsats.
Räddningsresurs	Avser en räddningsstyrka, ett räddningsvårn eller räddningsledare i egen bil. Kan vara från egen eller annan kommun.
Brandfarliga varor	Lättantändliga gaser eller vätskor med flampunkt under 100 grader.
Explosiva varor	Ammunition, fyrverkerier eller sprängämnen.
IVPA	I väntan på ambulans. Förekommer i någon form i de flesta kommuner i landet och innebär i korthet att när ambulansen dröjer, larmas i stället räddningstjänsten ut och tar hand om den sjuke/skadade i väntan på ambulans.
Farlig verksamhet	Vid farliga verksamheter hanteras stora mängder kemikalier eller bedrivs verksamhet som av andra skäl medför risker för allvarliga skador på människor eller miljön.
RCB	Räddningschef i beredskap.
TiB	Tjänsteman i beredskap. Länsstyrelsens och andra myndigheters väg att komma i kontakt med en kommun utanför kontorstid.
RSR10	Räddningssamverkan Region 10. Storuman, Sorsele, Malå, Norsjö, Lycksele, Arvidsjaur, Arjeplog, Vilhelmina, Åsele, Dorotea.
DRH	Dynamisk resurshantering - system för utalamerung och dimensionering.
Fri inryckning	Vid larm åker även personal utanför beredskap med till olycksplats
FiB	Första insatsbefäl

1 Inledning

Detta dokument utgör handlingsprogram för förebyggande verksamhet enligt 3 kap. 3 § LSO och räddningstjänst enligt 3 kap. 8 § LSO i Sorsele kommun. I Lag om skydd mot olyckor LSO (2003:778), beskrivs och preciseras vilka åtgärder samhället och den enskilde ska vidta till skydd mot olyckor.

Lagen syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö med hänsyn till de lokala förhållandena utifrån ett tillfredställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

Formuleringen "ett tillfredställande och likvärdigt skydd" innebär att ett betryggande skydd ska finnas oavsett var i landet man befinner sig. Eftersom riskbilden ser olika ut i olika kommuner ska en anpassning ske till de lokala förhållandena och kommunerna kommer därigenom att vidta olika åtgärder för att nå upp till målet. Skydd mot olyckor omfattar åtgärder före, under och efter en olycka.

Handlingsprogrammet ska beskriva de risker som kan leda till räddningsinsatser, detta framgår av 3 kap. 3 och 8 § LSO. Exempel på sådana risker är bland annat brand, trafikolycka, olycka med farliga ämnen, naturolycka, drunkning och nödställd person. Riskerna i kommunen har identifierats och analyserats och den sammantagna riskbilden har sedan använts som grund för hur man prioriterar och sätter upp mål, planerar den förebyggande verksamheten samt bedömer vilken räddningstjänstförmåga som krävs för att genomföra räddningsinsatser.

De statistiska uppgifter som presenteras i handlingsprogrammet har sin grund i uppgifter från Statistiska centralbyrån, Skatteverket, MSB:s statistik- och analysverktyg IDA, eller Räddningstjänstens händelserapportsystem Daedalos.

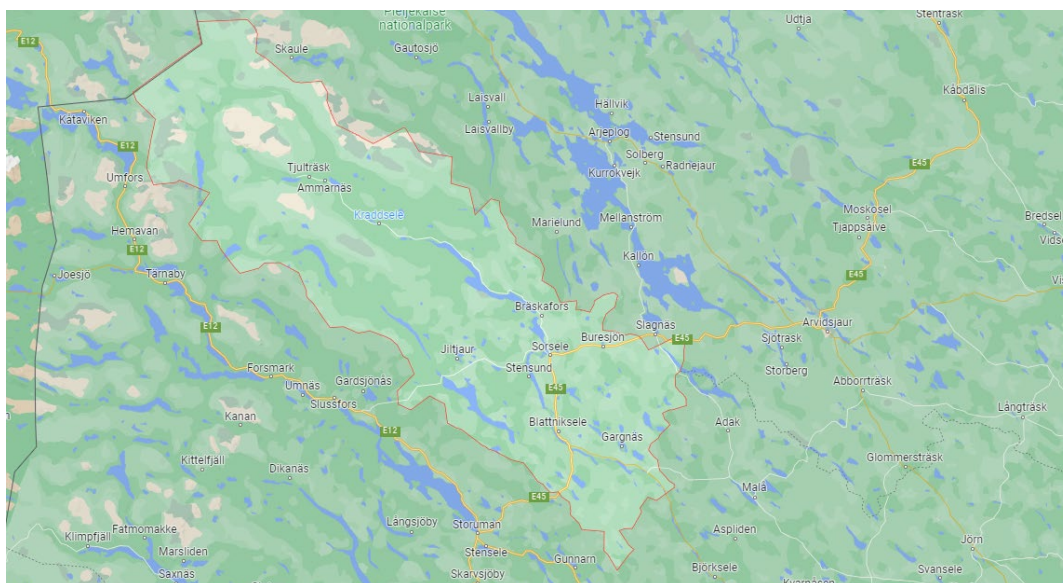

Bild 1. Sorsele kommuns geografiska område

2 Beskrivning av Sorsele kommun

Sorsele kommun är en typisk glesbygdskommun med cirka 2 460 invånare och en yta på 7 367 km².

Det är stora avstånd med flera små utspridda befolkningskoncentrationer. De flesta personerna bor i tätorten Sorsele. Den senaste 10-årsperioden har befolkningen minskat med cirka 270 personer, dock skedde en ökning 2021 med 18 personer. Medelåldern i kommunen är 47,4 år.

Vindelälven, Laisälven och Juktån är de viktigaste vattendragen i kommunen och lockar många turister varje år tillsammans med Vindelfjällens naturreservat.

Tätorten Sorsele och de 3 största byarna har innevånare enligt nedan:

Ort	Antal
Sorsele	1100
Blattnicksele	350
Gargnäs	170
Ammarnäs	160

Tabell 1

Nybyggnationerna i kommunen domineras av fritidshus, i övrigt så finns det ett åldrande bostadsbestånd. Sorsele har E45 och väg 363 som de mest trafikerade och järnvägen Inlandsbanan.

Privat och offentlig service är framför allt samlad i Sorsele men finns även i viss omfattning i Ammarnäs, Blattnicksele och Gargnäs

Arbetsmarknaden i kommunen domineras av arbeten inom offentlig sektor, medan den privata arbetsmarknaden till stor del består av träförädling och transport samt biltestindustrin.

3 Styrning av skydd mot olyckor

Handlingsprogrammet är fastställt 2022-xx-xx av kommunfullmäktige. Innan ett program antas ska samråd ha skett med de myndigheter som särskilt berörs av förändringarna. Det antagna handlingsprogrammet gäller till dess att ett nytt program har antagits.

Samhällsbyggnadsnämnden är räddningsnämnd och är därmed ansvarig för både det operativa och det brandförebyggande arbetet. Kommunstyrelsen är högsta lokala civilförsvarsmyndighet och KSAU är krisledningsnämnd.

4 Risker

Riskbilden inom Sorsele kommuns geografiska ansvarsområde är förhållandevis statisk. Inom området finns förhållandevis små bebyggelsekoncentrationer och kommunen är glest befolkad.

För att riskhanteringsarbetet ska bli en naturlig del i kommunens verksamhet måste detta vara politiskt förankrat. Intentionerna i LSO betonar mycket starkt att hela kommunen ska vara delaktig i detta arbete. Ett sådant arbetssätt kan för vissa verksamheter kännas ovant men det är nödvändigt om det brandförebyggande arbetet ska vara effektivt. I all planering för framtida verksamhet måste man ta i beaktande och utgå från att vi kommer att behöva utveckla vårt arbete och utbilda oss, utrusta oss och planera för att möta nya risker och de utmaningar som följer med dessa.

4.1 Övergripande beskrivning

Handlingsprogrammet ska beskriva de risker som kan leda till räddningsinsatser, detta framgår av 3 kap. 3 och 8 § LSO. Exempel på sådana risker är bland annat brand, trafikolycka, olycka med farliga ämnen, naturolycka, drunkning och larm om nödställd person. Kommunen har som grund för innehållet i detta avsnitt identifierat och analyserat den sammantagna riskbilden inom den egna kommunens geografiska område. Den gällande risk- och sårbarhetsanalys som är framtagen för kommunen som underlag för arbetet med krisberedskap är en del av det underlag som använts men då den är sekretesskyddad beskrivs den inte ytterligare i detta handlingsprogram.

Underlaget uppdateras löpande vid upptäckt av förändring, då nya risker tillkommer eller när andra viktiga förändring inträffar eller påvisas i samhället. Resultatet används som grund för hur vi bedömer vilka olyckor som skulle kunna medföra en stor konsekvens i de fall de inträffar, prioriterar och sätter upp mål, planerar den förebyggande verksamheten samt bedömer vilken förmåga som krävs av räddningstjänsten för att vid behov genomföra räddningsinsatser.

Riskbilden i kommunen har hittills varit att betrakta som relativt okomplicerad även om en del av de risker som kan påverka kommunen är risker som kommunen inte äger, men ändå måste ha förmåga att hantera. Exempelvis kan nämnas transporter av farliga ämnen genom kommunen. De särskilda risker som förknippas med den omfattande offentliga sektorn är framför allt bränder i vård- och omsorgsmiljöer där risken för allvarliga personskador är betydande. Statistik visar att 30 % av de som dör i bränder i Sverige är över 80 år.

Sorsele har 2 anläggningar som klassas som farliga verksamheter. Av sådana krävs att de tar ett större ansvar än andra, men också kommunen får ett ökat ansvar för att göra tillsyn och planera räddningsinsatser på sådana objekt.

Vad som är farlig verksamhet bestäms av länsstyrelsen och i LSO 2 kap 4§ beskrivs huvuddragen av de skyldigheter det innebär att vara farlig verksamhet. I korthet innebär en farlig verksamhet att ägaren/verksamhetsutövaren åläggs att bekosta beredskap eller utrustning eftersom man tillför något som avsevärt avviker från de risker som sedan tidigare finns i en kommun. Även om det är länsstyrelsen som bestämmer vilka verksamheter som ska klassas som farliga är det ändå kommunen som ska utöva tillsyn och kontroll och planera för räddningsinsatser där.

Följande farliga verksamheter finns i kommunen:

- Juktådammen
- F.d. Blaikengruvan

Vindkraftverk betraktas inte som farlig verksamhet, de tillför dock helt nya risker och räddningsproblem.

Vattenkraftens bidrag till riskbilden är framför allt risk för dammolyckor och bränder i kraftstationer. Dammolyckor är mycket osannolika men de skulle medföra stora konsekvenser. Ett dammbrott är den allvarligaste fredstida olycka som skulle kunna drabba kommunen. Denna typ av olycka blir inte räddningstjänst i första hand, utan i stället en extraordinär händelse. Extraordinära händelser behandlas i ett eget handlingsprogram. Även om själva dammbrottet inte är räddningstjänst per definition blir ändå varning och utrymning ett gemensamt ansvar för alla samhällsaktörer, offentliga såväl som privata.

Brand i en kraftstation blir en besvärlig händelse, men det innebär inte någon större risk för personskador än en vanlig brand. Däremot kan konsekvenser gällande ekonomi och miljö bli stora.

I Sverige bedrivs det ett arbete för att förebygga och förhindra terrorattentat. Vid ett attentat kommer flera myndigheter arbeta gemensamt och parallellt för att hantera konsekvenserna. Den som ansvarar för ett verksamhetsområde i samhället i normala fall ansvarar även för detta område i en krissituation. Det finns en ansvarsfördelning när det gäller antagonistiska hot. Polisen ansvarar för säkerheten och brottsutredningar. Räddningstjänsten ansvarar för räddningsinsatser och Trafikverket och de olika trafikbolagen för trafiken. Regionerna ansvarar för sjukvård och transporter av sjuka och skadade och Socialstyrelsen har ett ansvar för hälso- och sjukvården i stort. Det är troligt att det i framtiden kommer att tillföras nya risker. I all planering för framtida verksamhet måste man ta i beaktande och utgå från att vi kommer att behöva utveckla vårt arbete och utbilda oss, utrusta oss och planera för att möta nya risker och de utmaningar som följer med dessa.

Besöksnäringen tillför risker. Om det kraftigt ökade byggandet av fritidshus i Ammarnäs kommer att innebära ökade krav på utrustning, beredskap och kompetens som inte finns idag kan man inte med säkerhet säga.

Det kan konstateras att anlagda bränder i skolor nationellt är ett ökande problem, den trenden har ännu inte nått vår kommun.

Några av de mest framträdande riskerna som identifierats och som kan leda till stora eller mer komplexa olyckor är:

- Utsläpp av farligt ämne
- Bränder i byggnader där det finns utrymningskritiska verksamheter
- Bränder i byggnader som utgör kulturhistoriskt värde
- Olyckor till följd av extrema väderhändelser
- Verksamheter som innehar tillstånd för brandfarlig och explosiv vara
- Dammbrott

I vår kommun rycker räddningsstyrkorna ut ungefär 1 gång varje vecka, år 2021 var antalet larm för hela kommunen 50 stycken, genomsnittet de 10 senaste åren är 60. Händelserna är ganska jämt fördelade mellan brand eller tillbud i byggnad, brand i skog och mark och trafikolyckor. De flesta trafikolyckorna sker på de tätast trafikerade vägarna som löper genom kommunen. Den ökade förekomsten av bilar med andra drivmedel än bensin och diesel kommer att förändra riskbilden vid trafikolyckor.

4.2 Brand i byggnad

Under perioden 2012-2021 har vi haft i snitt 6 bränder i byggnader per år. Majoriteten av bränderna inträffade i villor och fritidshus. Den vanligaste konstaterade orsaken är matlagning, soteld och tekniska fel. Konsekvenserna har under perioden med några få undantag inte medfört någon större skada på människors liv och hälsa.

4.3 Brand utomhus

Under perioden 2011-2020 har vi haft 6,1 bränder utomhus per år. Antalet bränder utomhus har varierat men det ger inget statistiskt säkert underlag eftersom de är så få till antalet. Sett till fördelningen av brandobjekt är det relativt jämnt fördelat, däremot finns det toppar vissa år när det gäller bränder i skog och mark. Orsaker till brand i skog och mark är bl.a. skogsmaskiner, eldstäder och blixtnedslag. Konsekvenser av dessa händelser har inte medfört någon skada på människors liv och hälsa, men utgjort påverkan på ekonomiska värden i ett antal fall.

4.4 Trafikolycka

Under perioden 2012-2021 har det i genomsnitt inträffat 6,2 trafikolyckor per år. I många fall handlar det om singelolyckor med en person inblandad. Antalet trafikolyckor har varit ganska likt under åren. Denna olyckstyp genererar mest konsekvenser för människors liv och hälsa.

4.5 Olycka med farliga ämnen

Under perioden 2012-2021 har vi haft 0,6 olyckor med farliga ämnen per år. De flesta av händelserna har omfattat mindre läckage från fordon. Antalet händelser per år är ganska statistiskt, fast det låga antalet ger inget bra statistiskt underlag.

4.6 Naturolycka

Under perioden 2012-2021 har det inträffat inte inträffat någon naturolycka.

4.7 Drunkning

Under perioden 2012-2021 har vi haft 0,4 drunkningstillbud per år. Antalet händelser per år är ganska statistiskt, fast det låga antalet ger inget bra statistiskt underlag.

4.8 Nödställd person

Under perioden 2012-2021 har vi haft 0,4 nödställda personer per år. Antalet händelser per år är ganska statistiskt, fast det låga antalet ger inget bra statistiskt underlag.

5 Värdering

Skyddet inom Sorsele kommun för de risker som orsakar flest olyckor har värderats och bedöms uppfylla målet om ett tillfredsställande och likvärdigt skydd. Kommunen ska förbättra arbetet med tillsyner för att nå upp till lagstiftningens krav på de objekt som ingår i tillsynsplanen. Där nya objekt bedöms omfattas av tillsynsplan ska de läggas till i tillsynsplanen. Samarbete mellan kommunens verksamheter med fokus på att minska risker i boendemiljöer, trafik och även ökad vattensäkerhet ska fortgå och utvecklas även i framtiden. Andelen äldre i

befolkningen beräknas öka under de kommande åren och vi ser därför ett behov av olika åtgärder för att säkerställa ett skäligt brandskydd för denna grupp.

Kommunen har historiskt sett kunnat hantera alla de olyckor som hänt genom kommunala räddningsinsatser utan någon brist på resurser. Inom området trafikolyckor klarar kommunens räddningstjänst sina uppdrag och målet med insatstiderna. Det är inte realistiskt att kunna ingripa mot allt som kan tänkas inträffa eller att förebygga/förhindra alla sorters olyckor. Här får de analyser och inventeringar som görs när det gäller risk, sannolikhet och konsekvens för olyckor inom olika områden ligga till grund för verksamhetens planer.

När det gäller brand i byggnad ska särskild vikt läggas vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador, men även bevarandet av byggnader med kulturhistoriskt värde.

Det finns byggnader med kulturhistoriskt värde i kommunen, ett exempel är Sorsele kyrka. I syfte att dels uppnå det nationella målet i LSO och värna om kulturbebyggelsen ska tillsyner som höjer brandskyddet genomföras.

Brand i skog och mark utgör majoriteten av bränder utomhus. De inträffar mest frekvent under perioden maj-augusti under torra perioder. Kommunen har startat arbetet med att etablera ett skogsbrandvärn som ska stärka förmågan gällande skogsbränder. Även hemvärnet kan assistera vid ökat behov. Kommunen har goda möjligheter att bekämpa "normalstora" terrängbränder särskilt när nationella flygande resurser finns tillgängliga med kort framflygningstid.

På kommunens vägnät inträffar sällan trafikolyckor av allvarlig art, kommunen kan förebygga olyckor på sitt eget vägnät genom att isriva, halkbekämpa och siktröja korsningar. Räddningstjänsten rapporterar när de upptäcks brister i det statliga vägnätet till Trafikverket, förutom detta är det svårt att påverka uppkomsten av trafikolyckor på statens infrastruktur. Vår insats handlar snarare om att minska konsekvenserna av de inträffade händelserna. En utmaning för räddningstjänsten är trafikolyckor där fordon har ny teknik och nya drivmedel.

Nödständig person förekommer oftast i samband med vandring, jakt, bär och svampplockning. Det är egentligen inte en uppgift för räddningstjänsten, men det förekommer assistans till sjukvård vid transport av skadade personer i terräng.

Förebyggande åtgärder när det gäller drunkningsolyckor är inte helt okomplicerat. Det som gör störst skillnad är de drabbade personernas eget handlande och övrig allmänhet på plats. Simkunnighet/flytväst är ofta en avgörande faktor. Kommunens badplatser har livräddningsutrustning och skyltning enligt svenska livräddningssällskapets rekommendationer, men är inte övervakad. Föreningar kan hämta livbojar hos räddningstjänsten mot avtal om underhåll.

När det gäller ras/skred är räddningstjänsten remissinstans i planärenden.

I kommunens geografiska område finns flera skyddsvärda områden, det förekommer transporter med farliga ämnen och det finns verksamheter som har tillstånd för brandfarlig och explosiv vara. Tidigare händelserna har framför allt varit begränsade läckage av drivmedel. Förutom att genomföra tillsyn på verksamheter som innehar tillstånd för brandfarlig och explosiv är det svårt för räddningstjänsten att vidta åtgärder för att minska olyckor med farliga ämnen. Det handlar snarare om att begränsa konsekvenserna av händelsen.

Risker och antagonistiska hot är situationer som Sorsele kommun har varit förskonade från historiskt sett, men planeringen för sådana situationer bör inte förringas. Liknande förutsättningar beskrivs för räddningstjänst under höjd beredskap.

I syfte att kunna hantera framtidens nya risker bör kompetensutveckling och lärande vara en naturlig del av vardagen. Här kan olycksundersökningar, både egna och andras, vara en bra grund för lärande. Det är av stor vikt att den förebyggande och skadeavhjälpan verksamheten integreras i detta.

6 Mål

Den största utmaningen i verksamheten är att upprätthålla nuvarande nivå samtidigt som vi måste anpassa verksamheten efter nya förutsättningar och risker. För att klara av detta ska vi fortsatt satsa på kontinuerlig fortbildning av personalen, ha en hög kvalitet på övningsverksamheten och utrustning.

I vår kommun ska ingen omkomma eller skadas allvarligt till följd av brand, vilket innebär att de räddningsinsatser kommunen ska genomföra ska organiseras och planeras på sådant sätt att insatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt. Kommunens räddningstjänst ska både förhindra bränder och ha förmåga att göra insatser mot sådana olyckor som med viss sannolikhet kan förväntas inträffa.

Målen för respektive underavdelning har formulerats på följande sätt:

Räddningstjänst

Målet med alla räddningsinsatser är att snabbt bryta ett olycksförlopp och vidta sådana åtgärder att tillvaron så snart som möjligt kan återgå till det normala för de drabbade.

- 90 % av alla larm där människor kan antas vara i allvarlig fara ska nås av en räddningsresurs inom 30 minuter. Uppföljning av detta mål redovisas årligen till räddningsnämnden.
- ha förmåga att ingripa vid alla typer av bränder och brandtillbud som kan förekomma i kommunen.
- ha kunskap och utrustning avseende risker och konsekvenser runt ny teknik och drivmedel i fordon.
- ha förmåga att göra losstagning av skadade vid olyckor med alla typer av transportmedel som förekommer i kommunen.
- ha förmåga att göra insatser för att minska skadeverkningarna på människor, egendom och miljö till följd av olyckor med de kemikalier som normalt förekommer i kommunen.
- i skäligen omfattning ha förmåga att undsätta människor och rädda egendom vid andra typer av olyckor som med viss sannolikhet kan tänkas inträffa i kommunen.
- bidra med resurser inom samverkansområdet vid större, komplexa eller samtidigt pågående händelser

Förebyggande verksamhet

Målet med det brandförebyggande arbetet är att förhindra bränder i offentliga miljöer, men skulle det ändå brinna ska människor inte omkomma eller skadas allvarligt.

- Räddningstjänstens brandförebyggande arbete ska i första hand inriktas på miljöer där personer inte kan utrymma själva eller där människor kan förväntas ha dålig lokalkännedom.
- minska antalet bränder och skador till följd av bränder i byggnader.
- fortsatt arbete i samverkan med kommunens förvaltningar för att förebygga olyckor.
- samråda med andra kommunala eller privata verksamheter i frågor som rör brandskydd eller andra olycksförebyggande frågor.

7 Förebyggande förmåga och verksamhet

Räddningstjänstens förebyggande verksamhet arbetar med frågor som omfattar kommunens skyldigheter i enlighet med LSO. Det arbetet leds av Räddningschefen.

För att fylla verksamhetens arbetsuppgifter behövs minst 1,0 tjänster.

7.1 Tillsyn

Räddningstjänsten i kommunen ansvarar för kommunens tillsyn av den enskildes skyldigheter i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Räddningschef och delegerade medarbetare får utföra tillsyn. En tillsynsförrättare i Sorsele kommun ska ha genomgått minst Tillsyn A, eller likvärdig utbildning i det äldre utbildningssystemet.

Myndighetsbeslut får på delegation fattas av räddningschef. Delegationsordningen styr beslutsfattandet mer utförligt

Tillsynen är ett viktigt verktyg för att åstadkomma ett skäligt brandskydd och för att säkerställa att de verksamheter som klassas som farlig verksamhet har en tillräcklig förmåga att göra effektiva inledande åtgärder när det inträffar en olycka eller ett tillbud vid anläggningen. Tillsynen av den enskildes brandskydd syftar till att kontrollera att byggnader och anläggningar lever upp till kraven i regelverken, både avseende byggnadstekniskt brandskydd och organisatoriskt brandskydd.

Verktyget tillsyn ska användas för att säkerställa brandskyddet på sådana byggnader och anläggningar där en eventuell brand kan få stora konsekvenser avseende människors liv, hälsa, egendom och miljö. Tillsynerna planeras årligen och riktlinjer för denna planering finns dokumenterade i tillsynsplanen.

Tillsynsplanen upprättas av räddningstjänsten och beslutas av samhällsbyggnads/räddningsnämnden.

7.2 Stöd till den enskilde

Räddningstjänsten ska stödja och underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter. Det görs genom information, rådgivning och utbildning i förebyggande och skadeavhjälpande åtgärder.

Aktiviteter:

- grundläggande brandkunskap till kommunens personal.
- utbildning av brandskyddsansvariga inom kommunen.
- ge grundläggande brandkunskap till elever på skolor i kommunen.
- erbjuda stöd till utsatta personer som är riskutsatta för brand med anpassade brandskyddsåtgärder.
- uppdaterad webbplats med relevant information om brandskydd och egenkontroller.
- genomföra årliga informationskampanjer, uppsökande verksamhet och information till allmänheten.
- vara lättillgängliga och rådgivande.

7.3 Rengöring och brandskyddskontroll

Räddningstjänsten ansvarar för all rengöring och brandskyddskontroll. Räddningstjänsten har för kommunens räkning slutit avtal med en enskild entreprenör, sotare, som tilldelats ansvaret för att utföra rengöring och brandskyddskontroll inom Sorsele kommun som utgör ett så kallat sotningsdistrikt. Entreprenören ansvarar för att hålla register över samtliga objekt som omfattas av krav på rengöring och brandskyddskontroll samt att registrera att uppdragen utförts.

De som för vår räkning utför brandskyddskontroll ska uppfylla kompetenskraven enligt MSB:s föreskrift MSBFS 2014:6 om rengöring (sotning) och brandskyddskontroll.

Tidsfrister för rengöring följer riktlinjerna i MSB:s föreskrift MSBFS 2014:6 om rengöring (sotning) och brandskyddskontroll. Dessa riktlinjer är framtagna med hänsyn till sotbildning, bränsle, typ av anläggning samt energibehov med hänsyn till klimatförhållanden och bebyggelsestruktur.

Räddningstjänsten tillåter under vissa omständigheter rengöring i egen regi efter skriftlig ansökan från enskild fastighetsägare. Ansökan sker på särskild avsedd blankett, som finns att ladda ner från kommunens webbplats, och behandlas av räddningstjänsten på delegation av samhällsbyggnadsnämnden/räddningsnämnden.

Brandskyddskontrollen måste däremot alltid utföras av den som kommunen har utsett.

7.4 Övriga förebyggande åtgärder

Räddningstjänsten stödjer övriga förvaltningar inom kommunen med ärenden inom PBL (2010:900). Det innebär att vara sakkunnig i brandfrågor i delar av byggprocessen. Detta innefattar att i kommunens planprocesser beakta risker som ras- och skred, översvämning, brandposter och behov av framkomlighet för fordon.

Räddningstjänsten bistår också i frågor om serveringstillstånd enligt alkohollagen (2012:1622). Räddningstjänsten är även remissinstans till Polismyndigheten i frågor kring säkerhet vid allmän sammankomst, offentlig tillställning, användande av offentlig plats, idrottsevenemang eller fyrverkeri, scenfyrverkeri eller annan pyroteknik enligt ordningslagen (1993:1617) samt tillstånd till hotell- och pensionatverksamhet enligt lag (1966:742) om hotell- och pensionatsrörelse. Räddningstjänsten bistår också Trafikverket i trafikplanering vid ny- eller ombyggnation av

vägar, järnvägar där man beaktar saker som insatstider och andra relevanta risker så som avstånd till olika former av riskobjekt. Räddningstjänsten är remissinstans till länsstyrelsen i frågor om tillstånd till miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken. Räddningstjänsten ska också samverka med andra myndigheter i enlighet med 8 § i förvaltningslagen (2017:900). Räddningstjänsten utgör dessutom tillståndsmyndighet samt tillsynsmyndighet för lag (2010:2011) om brandfarliga och explosiva varor.

I syfte att begränsa eller reducera risken för brand i skog och mark kan kommunen med stöd i LSO föreskriva om eldningsförbud.

8 Räddningstjänst – förmåga och verksamhet

8.1 Övergripande

Riskbilden inom kommunens geografiska ansvarsområde visar på ett antal olika händelser som kan föranleda räddningsinsats. Det innebär att åtgärderna måste anpassas efter omständigheterna i syfte att möta hjälpbehovet. Dessutom behöver sociala risker, antagonistiska hot och ny teknik beaktas.

Kommunal eller statlig räddningstjänst ska enligt lagstiftningen ansvara för en räddningsinsats endast om det är motiverat med hänsyn till:

- Behovet av ett snabbt ingripande.
- Det hotade intressets vikt.
- Kostnaderna för insatsen.
- Omständigheterna i övrigt.

Vad avser kompetenskrav på operativa befattningar redogörs dessa delvis i *Tabell 2* nedan. Övriga befattningar återfinns under rubriken "Ledning i räddningstjänsten".

Befattning	Kompetenskrav
Värn	Introduktionsutbildning som innehåller moment som är relevanta för den ambitionsnivå som gäller för räddningsvärnen, samt årliga övningar.
Brandman	Introduktionsutbildning som lägst motsvarar MSB:s kursplan. Inom tre år genomföra GRIB eller motsvarande i äldre utbildningssystem.
Skogsbrandsvärn	Introduktionsutbildning i skogsbrandsläckning, samt årliga övningar.

Tabell 2

Tillgång till egna resurser

Alla dygnets timmar hela året, upprätthålls beredskap för att kunna möta de risker som finns inom kommunen. Resurserna Sorsele och Ammarnäs har 7 minuters anspänningstid. Styrkeledare i Sorsele åker i eget fordon med 90 sekunders anspänningstid. Insatsledare inom RSR10 finns tillgänglig i beredskap med 90 sekunders anspänningstid. Räddningsvärdet i Gargnäs har ingen definierad anspänningstid utan agerar på larmet i mån av tid. Skogsbrandvärdet rings ut vid behov.

Samverkan med andra aktörer

Räddningstjänsten i Sorsele har i olika omfattning en etablerad samverkan med flera aktörer, såsom Länsstyrelsen, Region Västerbotten, Trafikverket, Polisen. SOS Alarm Sverige AB ansvarar för att RSR10 får larm från allmänheten via larmnummer 112 och automatiska brandskyddsanläggningar enligt fastställda larmplaner. Avtal har tecknats med Brandskyddsföreningen Restvärderäddning AB där räddningstjänsten i Sorsele utför

restvärdesräddningsarbete omfattande akut restvärdesräddning, i samband med t.ex. brand- eller vattenskador, trafikuppdrag på statlig väg och järnväg. Syftet är att minimera eller förhindra följdskador.

Försvarmakten har tillgång till personal, främst genom Hemvärnet, som kan nyttjas vid t.ex. skogsbränder eller översvämningar. Försvarmakten kan även stötta med resurser för transport, drift och underhåll och liknande.

Vid större räddningsinsatser kan det finnas ett behov av att samverka med organiserade frivilliga, t.ex. Röda Korset, frivillig resursgrupp (FRG).

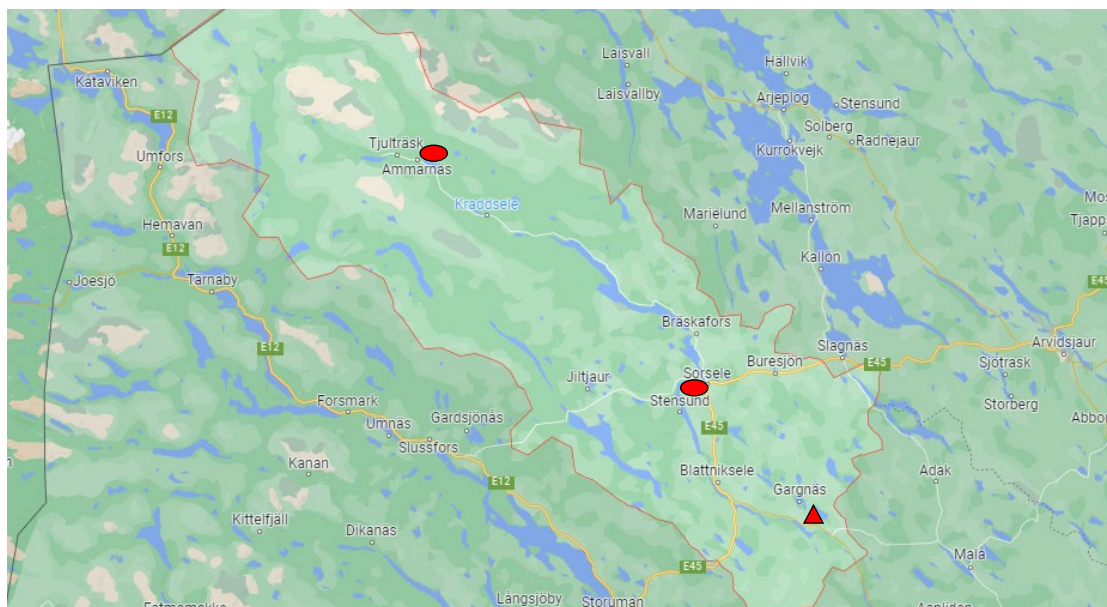

Bild 3, placering av räddningsresurser

Ort	Bemanning	Anspänningstid	Specialresurser
Sorsele	1+4 + fri inryckning vid omfattning mellan och hög	Bm 7 min SL eget fordon 90 sek	Höjdfordon Höghöjdsräddning Klipputrustning Tung räddning Bandvagn Terrängskoter/fordon
Ammarnäs	1+1 + fri inryckning	Bm 7 min SL 7 min	IVPA
Gargnäs (värn)	0-8	I mån av tid	IVPA

Bild 4, RSR 10

Tillgång till resurser i samarbete med andra kommuner

Räddningstjänsten i Sorsele kommun samverkar i RSR10.

Den geografiska placeringen av parterna redogörs i *Bild 4*.

Samarbetet RSR10, syftar till att reglera de övergripande formerna för samverkan mellan kommunerna för en gränslös räddningstjänst. Gränslös räddningstjänst ger den hjälpsökande en snabbare hjälp vid en olycka, oavsett kommungräns. De samlade resurserna används optimalt oavsett organisationstillhörighet, detta skapar en effektiv räddningstjänst och ökar förmågan i att upprätthålla beredskapsproduktion och ger ett likvärdigt skydd till allmänheten. Genom RSR10 skapas ett effektivt resursutnyttjande på varandras geografiska områden utan formell framställan i stunden enligt LSO. Genom att hjälpa varandra vid vanligt förekommande olyckor stärks förmågan att tillsammans hantera större, komplexa och samtida olyckor. De samlade resurserna som RSR10 har tillgång till finns beskrivna i de ingående kommunernas handlingsprogram.

Samarbete sker även med räddningstjänsten i Norge.

Alarmering av räddningsorganet

RSR10 har avtal angående alarmering av räddningsresurser via Jämtlands Räddningstjänstförbund. När 112-samtal inkommer hanteras ärendet av ledningscentralens larm- och ledningsoperatörer vilka larmar räddningsresurser enligt förbestämda larmplaner i DRH (dynamisk resurshantering). Tekniken innebär att en GPS-positionering i kartan larmar de resurser som är närmast olycksplatsen och har de förmågor som krävts.

Vid avbrott eller störningar i telenätet då det inte går att ringa 112 ska allmänheten kunna larma kommunen genom att bege sig till någon av brandstationerna. Från dessa platser ska även övriga räddningsresurser i kommunen kunna larmas. Information om eventuellt andra platser ska meddelas som ett "Viktigt meddelande till allmänheten". Systemet RAKEL används i huvudsak för kommunikation.

Behovet av samverkan mellan myndigheter och andra aktörer som verkar på alla samhällsnivåer - lokal, regionalt och nationellt krävs kommunikation. För att möjliggöra säker kommunikation mellan räddningstjänstenheter, med ledningscentralen och i samverkan med andra organisationer nyttjas systemet RAKEL (radiokommunikation för effektiv ledning) och WIS (Webbaserat IT-system).

Brandvattenförsörjning

Brandposter finns i kommunen där det föreligger risk för omfattande bränder med spridningsrisk. Där det saknas brandpostnät kompenseras detta med tankbil med en kapacitet på cirka 10 m³.

Kommunens Tekniska avdelning ansvarar för aktuella kartor och underhåll av brandposterna. Kontroll utförs en gång per år av räddningstjänsten.

Tid från att larmet inkommer till att första kommunala räddningsresurs är på plats

Insatstiden består av tre delar, responstid (SOS svarstid), anspänningstid (kvittens från första fordon) och körtid. Anspänningstiden är normalt 7 minuter. Styrkeledare med eget fordon 90 sekunder.

Responstidens medianvärde 2021 hos SOS var 1,5 minuter. Anspänningstidens medianvärde 2021 var för styrkeledare med eget fordon 1,5 minuter efter införandet av FiB i juni och för resterande styrka 5,2 minuter. Medianvärde för vår körtid till olycksplats vid larm i kommunen under 2021 var 19,2 minuter, automatlarm/brand ej inräknade.

Körtiden inom tätorten i kommunen är mindre än 5 minuter. Körtiderna kan variera över året beroende på väderförhållanden och väglag. Till följd av detta kan det bli en avsevärd tidsskillnad (som ökar med avståndet) mellan den livsavgörande åtgärd styrkeledarbilens besättning kan göra vid en trafikolycka eller brand och en fullskalig rökdykarinsats som fordrar en full beredskapsgrupp samt minst ett större fordon.

I tabellerna nedan redovisas två tidsvärden. Den snabbare tiden gäller för FiB-bilen med en snitthastighet av 90 km/h och den långsammare för en vanlig brandbil med snitthastighet av 60 km/h. Tiderna är beräknade utifrån dessa snitthastigheter.

Samtliga angivelser förutsätter normalt väglag, och i övrigt normala förhållanden.

Tabellen ska inte läsas som en exakt beskrivning av verkliga förhållanden, utan som en teoretisk beräkning. Platser som är angivna med blå **kursiv** stil är platser dit även Ammarnäs räddning åker.

De namngivna platserna ska bara ses som exempel på avstånd från stationerna i Sorsele och Ammarnäs.

Avstånd km	Insattid i min. FiB-bil	Insattid i min. vanlig brandbil		Avstånd km	Insattid i min. Lätt släckbil	Insattid i min. Vanlig brandbil
2	5	8		31	25	37
3	6	9		32	25	38
4	7	10		33	26	39
5	7	11		34	27	40
6	8	12	<< Baseco träind.	35	27	41
7	9	13		36	28	42
8	9	14		37	29	43
9	10	15		38	29	44
10	11	16		39	30	45
11	11	17		40	31	46
12	12	18		42	32	48
13	13	19		44	33	50
14	13	20	<< <i>Djupfors</i>	46	35	52
15	14	21	<< Nalovardo	48	36	54
16	15	22	<< Buresjön	50	37	56
17	15 (4)	23	<< Kvarnbränna	52	39	58
18	16	24		54	40	60
19	17	25		55	41	61
20	17	26		56	41	62
21	18 (10)	27		58	43	64
22	19	28		60	44 (32)	66
23	19	29		62	45	68
24	20	30	<<Blattnickele	64	47	70
25	21	31		66	48	72
26	21	32		68	49	74
27	22 (14)	33		70	51	76
28	23	34		71	51	77
29	23	35		75	54 (42)	81
30	24	36				

Överlåtande åt annan att vidta inledande begränsade åtgärder

Räddningstjänsten bedömer inget behov av att låta någon som inte är kommunalt anställd att genomföra inledande, begränsande åtgärder vid en räddningsinsats vilket medför att detta inte prioriterats.

Varning och information till allmänheten

Vid allvarlig fara eller risk för allvarliga störningar i samhället kan allmänheten snabbt varnas och informeras

genom ett så kallat viktigt meddelande till allmänheten (VMA). Räddningstjänsten Sorsele kan aktivera VMA inom kommunen via SOS Alarm på begäran av ansvarig räddningsledare. Ett VMA sänds alltid i radio och TV och innehåller instruktioner till allmänheten.

VMA-information kan även spridas via fast och mobil telefoni områdesvis. Efter att ett VMA sänts ut kan allmänheten söka efter vidare information på till exempel webbplatsen Krisinformation.se, informationsnumret 113 13 eller på kommunens webbplats.

Per olyckstyp

Sorsele kommuns förmåga till räddningsinsats per olyckstyp i enlighet med LSO beskrivs nedan.

Brand i byggnad

Brand i byggnad omfattar brand i olika typer av verksamheter vilka medför olika riskmiljöer. Med normal riskmiljö avses bränder som sker i ett begränsat utrymme och som har en begränsad brandbelastning. Exempel på normal riskmiljö kan vara brand i lägenhet, villa eller annan lokal med mindre risker. Hög riskmiljö avser stora rumsvolymer vilka är svåra att orientera sig i, hög brandbelastning, risk för brandspridning samt långa inträningsvägar. Industrielokaler, vindar, källare, publika lokaler, fartyg och sjukhus är exempel på höga riskmiljöer.

Effekter som ska uppnås vid en brand i byggnad är enligt följande:

- Skadedrabbade personer ska vara utrymda ur byggnaden snarast möjligt
- Skadedrabbade personer ska omhändertas
- Omkringliggande byggnader ska skyddas mot brand
- Släckning av brandobjektet ska vidtas i syfte att begränsa eller släcka brand
- Minimera skador på egendom
- Inga skadliga ämnen ska förstöra miljön

I syfte att uppnå dessa effekter har särskilt viktiga åtgärder, benämnt nyckeluppgifter, definierats och fördelats i tre olika nivåer. Tabellerna nedan redogör för vilken förmåga respektive räddningsstyrka besitter samt vilka nyckeluppgifter som ingår i respektive nivå.

Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Riskbedömning	Riskbedömning	Riskbedömning
Akut medicinskt omhändertagande	Akut medicinskt omhändertagande	Akut medicinskt omhändertagande
	Utrymning med bärbar stege	Utrymning med bärbar stege
		Utrymning med höjdfordon
Utvändig släckning inom BP-nätet	Utvändig släckning	Utvändig släckning
	Invändig livräddning, rökdykarinsats vid förstärkt inryckning	Invändig livräddning, rökdykarinsats
Skydda närliggande byggnader	Skydda närliggande byggnader	Skydda närliggande byggnader
Dörrforcering	Dörrforcering	Dörrforcering
Säkra vattentillgång	Säkra vattentillgång	Säkra vattentillgång
		Indikera brandspridning
Akut restvärdesräddning	Akut restvärdesräddning	Akut restvärdesräddning

Nivå	Sorsele	Ammarnäs	Gargnäs
1			X
2		X	
3	X		

Övergripande förmåga		
Brand i byggnad	Mindre brand i föremål, tillbud	

	Brand i startutrymnet, låg spridningsrisk.	
	Invändig livräddning i hög riskmiljö med skyddsgrupp	
	Invändig livräddning i hög riskmiljö med nödlägesgrupp	
	Omfattande brand i större lokaler, risk för brandspridning	
	Beskjutning av gasflaskor	
	Översiktsbild med drönare	

	Händelser som hanteras med egna resurser
	Händelser som hanteras med andra kommuners resurser
	Händelse hanteras med stöd av nationella förstärkningsresurser

Ska räddningstjänsten assistera vid utrymning med höjdfordon/stegar i enlighet med Boverkets Byggregler (BBR), ska detta ske i samråd med räddningstjänsten. Höjdfordon finns enbart i Sorsele. Inom tätorterna Sorsele/Ammarnäs klarar vi 10 minuters insattid.

Brand utomhus

Brand utomhus i mindre omfattning avser brand i fristående brandobjekt utan risk för spridning exempelvis container, gräsbrand, mindre komplementbyggnad och mindre fordon och farkoster.

Brand utomhus i större omfattning avser brand i skog och mark, större fordon samt brandobjekt med stor risk för brandspridning.

Vid skogsbrand finns ett skogsbrandvärn om femton personer att tillgå med kort varsel.

Effekter som ska uppnås vid en brand utomhus är enligt följande:

- Skadedrabbade personer ska förflyttas till plats med tillfredsställande säkerhet
- Skadedrabbade personer ska omhändertas
- Omkringliggande ska skyddas mot brand
- Släckning av brandobjektet ska vidtas
- Minimera skador på egendom
- Inga skadliga ämnen ska förstöra miljön

Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Riskbedömning	Riskbedömning	Riskbedömning
Akut medicinskt omhändertagande	Akut medicinskt omhändertagande	Akut medicinskt omhändertagande
Släckning i mindre omfattning	Släckning i mindre omfattning	Släckning i mindre omfattning
	Begränsa brandspridning	Begränsa brandspridning
		Släckning i större omfattning vad avser större fordon. Släckning av större areal vid skogs- och markbrand.
Akut restvärdesräddning	Akut restvärdesräddning	Akut restvärdesräddning

Nivå	Sorsele	Ammarnäs	Gargnäs
1			X
2		X	
3	X		

Övergripande förmåga		
Brand utomhus	Brand i mindre omfattning	
	Brand i större omfattning	
	Brand i större omfattning utan spridningsrisk	

	Brand i större omfattning med spridningsrisk	
--	--	--

	Händelser som hanteras med egna resurser
	Händelser som hanteras med andra kommuners resurser
	Händelse hanteras med stöd av nationella förstärkningsresurser

Trafikolycka

Inom kommunen finns två större vägar, E45 och 363 med ett stort trafikflöde där de flesta händelser av denna olyckstyp sker. För singelolycka avses trafikolycka med ett fordon. I olyckor där fler fordon är inblandade benämns trafikolycka med flera fordon. Vad avser fordon med ett större antal personer inblandade betraktas det som en omfattande räddningsinsats.

Effekter som ska uppnås vid en trafikolycka är enligt följande:

- Skadeplats ska vara säkert för insatspersonalen att vistas på
- Skadedrabbade personer ska omhändertas skyndsamt
- Förhindra följdolyckor
- Minimera skador på egendom
- Inga skadliga ämnen ska förstöra miljön

I syfte att uppnå dessa effekter har nyckeluppgifter definierats och fördelats i tre olika nivåer. Tabellerna nedan redogör för vilken förmåga respektive räddningsstyrka besitter samt vilka nyckeluppgifter som ingår i respektive nivå.

Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Riskbedömning	Riskbedömning	Riskbedömning
Säkra skadeplats genom avspärning samt säkra mot brand	Säkra skadeplats genom avspärning samt säkra mot brand	Säkra skadeplats genom avspärning samt säkra mot brand
Akut medicinskt omhändertagande	Akut medicinskt omhändertagande	Akut medicinskt omhändertagande
	Hantera utsläpp av drivmedel	Hantera utsläpp av drivmedel
	Losstagnation av person i personbil	Losstagnation av person i personbil
		Losstagnation av person i tungt fordon
Akut restvärdesräddning	Akut restvärdesräddning	Akut restvärdesräddning

Nivå	Sorsele	Ammarnäs	Gargnäs
1			X
2		X	
3	X		

Övergripande förmåga		
Trafikolycka	Singelolyckor	
	Trafikolycka med flera fordon	
	Trafikolycka med fastklämda personer i tungt fordon	
	Trafikolycka med flera fordon och flera fastklämda	

	Händelser som hanteras med egna resurser
	Händelser som hanteras med andra kommuners resurser
	Händelse hanteras med stöd av nationella förstärkningsresurser

Olycka med farliga ämnen

Inom kommunen fraktas farligt gods vid marktransporter.

Låg omfattning avser utsläpp med en begränsad mängd bränsle.

Hög omfattning avser begränsat utsläpp så som tankfordon, olyckor med styckegods och gods med radioaktivitet i begränsad omfattning. Tankfordon med kylkondenserad och brandfarlig gas beaktas som omfattande räddningsinsats.

Effekter som ska uppnås vid olycka med farliga ämnen är enligt följande:

- Skadedrabbade personer ska omhändertas skyndsamt
- Förhindra följdolyckor
- Minimera skador på egendom
- Minimera skadliga ämnens påverkan på miljön

Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Riskbedömning	Riskbedömning	Riskbedömning
Akut medicinskt omhändertagande	Akut medicinskt omhändertagande	Akut medicinskt omhändertagande
Avspärrning av drabbat område	Avspärrning av drabbat område	Avspärrning av drabbat område
	Zonindelning	Zonindelning
	Akut sanering av egen personal	Akut sanering av egen personal
	Livräddning och skadebegränsande åtgärd med larmställ och andningsskydd	Livräddning och skadebegränsande åtgärd med larmställ och andningsskydd
		Hantering av utsläpp i gas- och vätsketät kemdräkt samt andningsskydd
		Indikering av explosiv miljö
Restvärdesräddning i låg omfattning	Restvärdesräddning i låg omfattning	Restvärdesräddning i låg omfattning

Nivå	Sorsele	Ammarnäs	Gargnäs
1			X
2	X	X	
3			

Övergripande förmåga

Olycka med farliga ämnen	Restvärde låg omfattning	
	Expertis avseende kemikalier	
	Större oljeutsläpp	

	Händelser som hanteras med egna resurser
	Händelser som hanteras med andra kommuners resurser
	Händelse hanteras med stöd av nationella förstärkningsresurser

Naturolycka

Naturolycka avser en händelse i mindre omfattning exempelvis skred på bebyggd mark samt kraftiga skyfall och översvämningar med få konsekvenser.

Effekter som ska uppnås vid en naturolycka är enligt följande:

- Skadedrabbade personer ska omhändertas skyndsamt
- Förhindra följdolyckor
- Minimera skador på egendom särskilt samhällsviktiga verksamheter
- Inga skadliga ämnen ska i möjligaste mån förstöra miljön

Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Riskbedömning	Riskbedömning	Riskbedömning
Avspärningar	Avspärningar	Avspärningar
Akut medicinskt omhändertagande	Akut medicinskt omhändertagande	Akut medicinskt omhändertagande
		Förflytta vatten i mindre omfattning
	Restvärdesräddning	Restvärdesräddning

Nivå	Sorsele	Ammarnäs	Gargnäs
1			X
2		X	
3	X	x	

Övergripande förmåga		
Naturolycka	Åtgärder att omhänderta drabbade personer	
	Sätta barriärer, förflytta större mängder vatten	
	Sakkunnig i markförhållanden, sökinsats, bärförmåga	
	Sökinsatser i rasmassor	

	Händelse som hanteras med egna resurser
	Händelse som hanteras med andra kommuners resurser
	Händelse hanteras med stöd av nationella förstärkningsresurser

Drunkning

Effekter som ska uppnås vid drunkning är enligt följande:

- Skadedrabbade personer ska omhändertas skyndsamt
- Förhindra följdolyckor

Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Riskbedömning	Riskbedömning	Riskbedömning
Akut medicinskt omhändertagande	Akut medicinskt omhändertagande	Akut medicinskt omhändertagande
	Ytlivräddning på is och vatten	Ytlivräddning på is och vatten
Transport av skadade med bår	Transport av skadade med bår	Transport av skadade med bår
	Transport av skadedrabbad till farbar väg med hjälp av bår eller terrängfordon	Transport av skadedrabbad till farbar väg med hjälp av bår eller terrängfordon
Sökinsats från båt		Sökinsats från båt

Nivå	Sorsele	Ammarnäs	Gargnäs
1			X
2		X	
3	X		

Övergripande förmåga		
Drunkning	Ytlivräddning	
	Livräddning under vatten	

	Händelse som hanteras med egna resurser
	Händelse som hanteras med andra kommuners resurser
	Händelse hanteras med stöd av nationella förstärkningsresurser

Nödställd person

Med begreppet avses drabbad person som inte har förmåga att själv sätta sig i säkerhet eller är skadad så att personen inte kan förflytta sig.

Effekter som ska uppnås vid en nödställd person är enligt följande:

- Skadedrabbade personer ska omhändertas skyndsamt

Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Akut medicinskt omhändertagande	Akut medicinskt omhändertagande	Akut medicinskt omhändertagande
Transport av skadade med bår	Transport av skadade med bår	Transport av skadade med bår
	Transport av skadedrabbad till farbar väg med hjälp av bår eller terrängfordon	Transport av skadedrabbad till farbar väg med hjälp av bår eller terrängfordon
		Räddningspersonal kan ta sig till nödställd genom rappellering

Nivå	Sorsele	Ammarnäs	Gargnäs
1			X
2		X	
3	X		

Övergripande förmåga		
Nödständig person	Höghöjdsräddning från vindkraftverk	
	Transport av skadedrabbad med hjälp av rappellering	

	Händelse som hanteras med egna resurser
	Händelse som hanteras med andra kommuners resurser
	Händelse hanteras med stöd av nationella förstärkningsresurser

8.2 Ledning i Räddningstjänsten

Kommunerna i RSR10 har ingått avtal med Jämtlands Räddningstjänstförbund beträffande övergripande ledningssystem.

Övergripande ledning

I den övergripande ledningen finns ledningsfunktionerna vakthavande räddningschef, vakthavande befäl samt larm- och ledningsbefäl. Vakthavande räddningschef har inställetid på 30 minuter till ledningscentralen. Vakthavande befäl samt larm- och ledningsbefäl har en inställetid på 90 sekunder och funktionerna är placerade i ledningscentralen. Funktionerna bemannas dygnet runt i syfte att övergripande ledning ständigt upprätthålls.

Ledning av räddningsinsatser

Beträffande ledning av räddningsinsatser finns ledningsfunktionerna insatsledare samt styrkeledare i beredskap. Avseende tid från att larm inkommer till 112 till att första ledningsfunktion kan påbörja ledningsarbete vid skadeplats görs hänvisning till tabell 6 samt insatstider 8.1.

Befattning	Kompetenskrav
Räddningschef/Ställföreträdande räddningschef	Insatsledare alt. RL B + Tillsyn A
Vakthavande räddningschef	Enligt avtal
Vakthavande befäl	Enligt avtal
Larm- och ledningsbefäl	Enligt avtal
Regional insatsledare	Enligt avtal
Insatsledare	Insatsledare alt. RL B
Styrkeledare	Styrkeledare alt. RL A

Tabell 5

Befattning	Anspänningstid
Insatsledare	90 sekunder
Styrkeledare	90 sekunder

Tabell 6

8.3 Samtidiga och omfattande räddningsinsatser

Vid flera samtidiga eller vid resurskrävande räddningsinsatser kan resurser omfördelas utifrån rådande behov. Räddningsstyrkor och ledningsfunktioner anpassas både till numerär och geografisk placering vid förändrad risk- och hotbild i syfte att bedriva övergripande ledningsarbete, genomföra räddningsinsatser och skapa beredskap för nya räddningsinsatser.

Ledningscentralen kan vid stor belastning öka bemanningen och aktivera stabsenhet i syfte att minska belastningen. I samband med att flera händelser inträffar samtidigt inom ett stort geografiskt område, exempelvis vid naturolyckor, ska det upprättas en lokal stab i syfte att minska belastningen på ledningscentralen. Detta hanteras av chefs- och stabsresurs.

Vid behov av att minska belastningen för befäl vid skadeplats finns det möjlighet för vakthavande befäl i samråd med räddningsledare att aktivera en fältstab. Dessutom ska avtal för samverkan vid räddningstjänst bidra till att ledningscentralen har tillgång till ytterligare resurser och på så sätt kan prioritera resursanvändningen för samtliga pågående olycksförlopp för att åstadkomma så god effekt som möjligt för människor, egendom och miljö och övriga skyddsvärden i samhället.

8.4 Räddningstjänst under höjd beredskap

Under höjd beredskap ska räddningstjänsten i Sorsele, förutom kraven i LSO i sin helhet, ansvara för de uppgifter som tillkommer enligt 8 kap. i samma lag. De ingångsvärden som är nödvändiga för att mer detaljerat beskriva förmågan att utföra uppgifterna är under utveckling. Räddningstjänsten avvaktar mer detaljerade vägledningar vad som gäller möjligheterna att kunna utföra de uppgifter som anges i 8 kap. 2 § LSO.

För att säkerställa en höjd insatsförmåga för höjd beredskap och krig ska personalen vid räddningstjänsten på sikt krigsplaceras. Kommunen kommer med anledning av det säkerhetspolitiska läget arbeta för att i samverkan med andra myndigheter säkerställa att kraven i lagstiftningen uppfylls. Det pågår en statlig utredning om civilbefolkningens skydd vid höjd beredskap som ska rapporteras 7 november 2022 där förslag kan läggas som mynnar ut i politiska beslut med förväntningar eller krav på räddningstjänstens förmåga kopplat till befolkningskydd.

Räddningstjänstens uppgifter under höjd beredskap beskrivs i LSO 8 kap.

De uppgifter som räddningstjänsten ska utföra utöver sina normala uppgifter under höjd beredskap är:

- Upptäckande, utmärkning och röjning av farliga områden.
- Indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel.
- Kompletterande åtgärder som är nödvändiga för att verksamhet enligt denna paragraf skall kunna utgöras.
- Delta i åtgärder för första hjälp åt och transport av skadade samt för befolkningskydd.

Kommunen håller på att ta fram en beredskapsplan för kärnteknisk olycka. Kommunen ska utvärdera riskerna med en kärnteknisk olycka i vår närhet i samband med att RSA (risk- och sårbarhetsanalys) 2023-2026 tas fram.

Kommunerna som ingår i den regionala samordningsfunktionen ska ta fram ett koncept för kommunal strålningsmätning, vilket också kommer ligga till grund för en sådan plan. Planen kommer att innehålla information om konsekvenser av en kärnteknisk olycka i vår närhet samt hur kommunen ska agera före, under och efter en kärnteknisk olycka. Detta innefattar såväl hur förvaltningar och räddningstjänst ska agera som hur kommunen ska bedriva krisledning.

9 Uppföljning, utvärdering och lärande

De uppsatta målen i handlingsprogrammet följs regelbundet upp i verksamhetsplan och budget för respektive år. Resultatet av verksamhet och måluppfyllelse följs regelbundet upp av samhällsbyggnadsnämnden.

Vidare ska verksamheten utvärderas i samband med att handlingsprogrammet förändras. Denna utvärdering utgår från handlingsprogrammets mål och syftar till att kvantifiera effekterna av den egna verksamheten och att bedöma hur utfallet har påverkats av samhällsutvecklingen.

Vad avser den förebyggande verksamheten redogör tillsynsplanen, för hur tillsyn enligt LSO följs upp och utvärderas internt.

Räddningstjänsten följer upp och ansvarar för att verksamheten avseende rengöring och brandskyddskontroll bedrivs i enlighet med gällande lagstiftning och föreskrifter.

En del av verksamhetsuppföljningen som är särskilt utpekad i LSO är olycksundersökningar. Syftet med kravet i lagen är att i skäligen omfattning klarlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet och hur insatsen har genomförts.

I LSO 3 kap,10 § står att kommunen i skäligen omfattning ska utreda olycksorsaken och hur insatsen genomförts. Olycksundersökningar bedrivs i 3 nivåer. Den lägsta nivån utgörs av händelserapporten och ansvaret för detta åvilar respektive räddningsledare.

Enkla olycksundersökningar. Okomplicerade och ofta förekommande larm hör till denna grupp.

Fördjupade olycksundersökningar genomförs när människor omkommit, när brandtekniska installationer inte fungerat eller när betydande ekonomiska värden förstörts. Ansvar för detta har räddningschefen som kan uppdra till annan att göra undersökningen.

Den högsta nivån kallas *oberoende olycksundersökning* och ska tillämpas om egen personal skadats allvarligt eller om en insats gått fel. Denna undersökning ska göras av någon som är fristående från den egna organisationen.

Lärande

Lärande efter händelser är en ständigt pågående process där lärdomar och erfarenheter samlas in, bearbetas och förmedlas till de aktörer som påverkat händelseförloppet. Aktörerna förväntas sedan själva processa informationen och vidta åtgärder för att förebygga att liknade händelser inträffar igen eller åtgärder för att minska konsekvenserna av eventuella framtida händelser.

Utvärdering av genomförda händelser görs i två nivåer.

Alla händelser som inte inneburit att egen personal skadats allvarligt eller något gått fel, utvärderas dels direkt efteråt av de som varit på händelsen, dels diskuteras de med hela personalgruppen vid nästa kårövning.

Övriga händelser utvärderas i samband med en fördjupad eller oberoende olycksundersökning.

Bilaga A: Dokumentförteckning

Relaterade dokument:

Riskanalys Sorsele räddningstjänst

Tillsynsplan Sorsele kommun

Frister för rengöring och brandskyddskontroll

Risk och sårbarhetsanalys för Sorsele kommun

Plan för extraordinära händelser i Sorsele kommun

Övriga interna dokument och rutiner

Samverkansavtal

Sorsele kommun har ett antal samverkansavtal för räddningstjänstens verksamhet. Dessa reglerar bland annat hur utalarmering sker, vårt samarbete med angränsande kommuner, hur övergripande ledningssystem upprätthålls och hur sotning/rengöring och brandskyddskontroller genomförs i kommunens sotningsdistrikt. Följande avtal är aktuella vid handlingsprogrammets författande:

Avtal RSR10 – samverkan operativ räddningstjänst inom samverkansområdet

Avtal med Jämtlands räddningstjänstförbund – övergripande ledningssystem i ledningscentral Avtal med

Avtal Malå sotningsdistrikt AB – sotning/rengöring och brandskyddskontroller i Sorsele sotningsdistrikt.

Avtal Region Västerbotten – IVPA-larm i Fredrika och Bärhjälp i Sorsele kommun.

Avtal SOS Alarm AB - reglerar ansvar och rutiner avseende alarmering via 112.

Avtal Försäkringsbolagens Restvärdesräddning AB – restvärdesinsatser och sanering vägbanor

Beskrivning av samråd

Innan ett handlingsprogram antas, eller om kommunen beslutar om betydande ändringar i ett befintligt handlingsprogram, ska kommunen samråda med de myndigheter som särskilt berörs.

Handlingsprogrammet har varit på remiss till samverkande myndigheter och organisationer perioden 2022-09-22 – 2022-10-06. Samrådet var skriftligt. En övergripande sammanställning av remissrundans redovisas nedan liksom de synpunkter av särskild vikt som har framförts. En fullständig sammanställning av synpunkter, med vidtagna åtgärder, har redovisats för samhällsbyggnadsnämnden innan beslut.

Remissinstans	Svarsdatum	Synpunkter av särskild vikt	Åtgärd
Länsstyrelsen Västerbotten	2022-10-03	Befolkningsskydd, utsläpp radioaktiva ämnen	Ja, delvis
Försvarsmakten			
Trafikverket	2022-10-05	Ökade risker i fjällvärlden. Statliga vägars risk mot vattentäkter.	Nej
Region Västerbotten			
Polismyndigheten			
Räddningstjänsten Lycksele			
Räddningstjänsten Åsele			
Räddningstjänsten Dorotea			
Räddningstjänsten Vilhelmina			
Räddningstjänsten Åsele			
Räddningstjänsten Arjeplog			
Räddningstjänsten Arvidsjaur			
Räddningstjänsten Malå/Norsjö	2022-10-03	Ingen erinran	
Kommunal			
Ledarna	2022-09-23	Vi har i nuläget inte några synpunkter eller behov av kompletterande uppgifter	
Vision			
Brandmännens riksförbund	2022-10-04	Ingen erinran inget yttrande	
MSB	2022-10-04		Ja, delvis
Jämtlands Räddningstjänstförbund	2022-10-04	Jämtlands räddningstjänstförbund har inget att erinra.	

